

Мовна політика:

анотований бібліографічний список 2019. – Вип. 3. – 6 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. Богуцький В. М. Мовні моделі простору як національно-культурний феномен / В. М. Богуцький, І. О. Голубовська // Мовознавство. — 2018. — № 5. — С. 59-67. *Розглянуто способи репрезентації просторових реляцій в українській, англійській та іспанській мовних картинах світу. Проаналізовано специфіку просторових моделей, притомих для "найвної картини світу" кожної з мов, виявлено й докладно розглянуто найхарактерніші вияви просторової ізосемії. Виділено й проаналізовано аспекти аломорфізму просторових уявлень трьох мовних соціумів.*

2. Декайло В. Послугувуймося мовою своєї країни / Василь Декайло // День. — 2019. — 22 - 23 лют. (№ 33/34). — С. 13. *Висвітлено інформацію щодо трагічної долі знищення української мови в Україні під час перебування її в складі Російської імперії та за часів Радянського Союзу. Слід відзначити, що в Україні за час незалежності зроблено певний поступ у відродженні мови, а саме: у низці населених пунктів працюють спеціальні курси з вивчення української мови, збільшення квот української мови на телебаченні та радіо, збільшено частки видавництва книг, газет, часописів рідною мовою тощо. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/poshta-dnya/poslugovuymosya-movoyu-svoyeyi-krayiny>*

3. Галата С. Мова розумних людей / Світлана Галата // Освіта України. — 2019. — 25 лют. (№ 8). — С. 8-9. *Подано інформацію про ресурси, які допомагають удосконалювати українську мову онлайн і офлайн. Йдеться також про ті ініціативи, які допомагають популяризувати і вперто, послідовно і натхненно поширювати українську мову. Зазначено про лайфхаки*

для старшокласників від ГО "Освіторія" та студії EdEra, проекти "Безкоштовні курси української мови", "Є-мова" (онлайнова платформа для вивчення української мови як іноземної), уроки від Лепетуна тощо. Приділено увагу огляду змін до правопису української мови, які презентувало Міністерство освіти і науки України. Надано відомості про книгу посібник "Українська мова в грі. Проблемні завдання, конкурси, змагання, цікаві факти, тести, квести" старшого викладача кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка Олени Остапченко.

4. Зятьєв С. Мова – ДНК нації / Сергій Зятьєв // Демократ. Україна. — 2019. — 15 лют. (№ 7). — С. 9. *Йдеться про те, що українська мова протягом століть зазнавала не тільки утисків, а й переслідувань як із боку царату Російської імперії, так і компартійного режиму колишнього СРСР. Останній зник із політичної карти світу 26 років тому, але "рідна солов'їна" досі не посіла належного їй місця в державі та суспільстві.* Текст: <http://www.dua.com.ua/spirituality/item/4902-mova-dnk-natsiji.html>

5. Кривда М. Більшість наших співгромадян вважають солов'їну рідною / Марина Кривда // Голос України. — 2019. — 22 лют. (№ 36). — С. 7. *Йдеться про те, що темою цього річного Міжнародного дня рідної мови була, за даними ЮНЕСКО, "Мови корінних народів важливі для сталого розвитку, побудови миру і примирення". Зазначено, що 40 % людей у всьому світі не мають доступу до освіти мовою, якою вони спілкуються. Указано, що незабаром у Верховній Раді України мають розпочати розгляд у другому читанні законопроекту про державну мову. Надано інформацію також про те, що Кримсько-татарський Ресурсний Центр заявив про початок роботи над офіційним перекладом Загальної декларації прав людини кримськотатарською мовою та подальшу реєстрацію перекладу документа кримськотатарською мовою в ООН.*

6. Масенко Л. Українська – (не) сільська мова : чому солов'їну і досі часто називають такою? / Лариса Масенко, Іван Ющук, Павло Гриценко ; бесіду вела Богданна Мартиник // Експрес. — 2019. — 14 - 21 лют. (№ 7). —

С. 10. Подано матеріали бесіди з українськими мовознавцями Ларисою Масенко, Іваном Юцуком, Павлом Гриценком про те, чому існує таке сприйняття української мови, чим воно спровоковане, коли саме з'явився стереотип про те, що українська – мова села.

7. Маслов В. Мовне зниження як соціальний феномен / В. Маслов // Гуманізація навч.-вихов. процесу : зб. наук. пр. / Донбас. держ. пед. ун-т. — Слов'янськ, 2018. — № 1(87). — С. 47-59. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14867-1(87)*. Зазначено, що у зв'язку зі зниженням рівня мовної культури суспільства встановлено залежність мови від розвитку соціуму, визначено цілу низку соціально-педагогічних умов цього процесу. Серед них – фактичне падіння мовної грамотності, вплив інформаційної революції, ідеологізованості та політизованості суспільства, фактична зняття вимог до мовної культури, тенденція до визначення ненормативної лексики.

8. Новородовська Н. О. Вплив радянської політики русифікації на соціокультурний та мовний простір УРСР у 1964 - 1985 рр. / Н. О. Новородовська // Молодий вчений. — 2018. — № 11, ч. 2. — С. 30-35. Розглянуто основні історичні передумови мовної проблеми в Україні. Деталізовано особливості мовної ситуації на початку незалежності та визначено ключові чинники впливу на неї. На основі детального аналізу наукових праць українських та іноземних дослідників визначено проблеми у культурній, освітній та політичній сферах, зумовлені політикою русифікації радянської влади у період застою та невдалою внутрішньою політикою української політичної еліти у період незалежності. Текст: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/11/9.pdf>

9. Осипчук Н. Мови чистої цілюще джерело / Наталія Осипчук // Україна молода. — 2019. — 20 лют. (№ 20). — С. 12. Йдеться про відзначення 21 лютого 2019 року представниками всіх націй і народностей світу Міжнародного Дня рідної мови, який започаткували на тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у Парижі у 2000 році. В Україні це свято відзначають з 2002 року, коли для зміцнення державотворчої функції

української мови та сприяння вільному розвитку і використанню інших мов національних меншин було видано розпорядження "Про відзначення Міжнародного дня рідної мови". Українці століттями виборювали право на самотійність, яка неможлива без вільного розвитку своєї мови. Учасники Всеукраїнського громадського форуму «За українську мову!», який відбувся у травні минулого року зазначили, що "битва за мову — це битва за Україну, яку ми можемо програти". Мова — це ключовий фактор національної безпеки, міцності держави, єдності нації. Міжнародне свято рідної мови має сприяти захисту мови як культурної спадщини кожної окремої національності, кожної народності на нашій планеті. Текст:

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/3424/188/130574/>

10. Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі : Перші юрид. читання : матеріали Всеукр. дистанц. конф., присвяч. 20-річчю створення екон.-прав. ф-ту, 27 квіт. 2018, м. Одеса / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, екон.-прав. ф-т ; [уклад.: А. В. Левенець, О. В. Нарожна ; за заг. ред. Л. О. Корчової, І. А. Дришлюка]. — Одеса : Фенікс, 2018. — 211 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A791827** Зі змісту: Неконституційність мовного закону та її наслідки / В. В. Сліпенюк. — С. 21-24.

11. Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах Європейської інтеграції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 18 трав. 2018 р. : у 2 т. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Півд. регіон. центр НАПрН України ; [відп. ред. Г. О. Ульянова]. — Одеса : Гельветика, 2018. — Т. 2. — 783 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A791222-2** Зі змісту: Мова і культура мовлення в друкованих засобах масової інформації / Н. Д. Ануфрієва. — С. 722-724.

12. Президент Петро Порошенко: "Найважливіший фактор нашої єдності – українська мова" // Нова Тернопіл. газ. — 2019. — 16 - 22 січ. (№ 1). — С. 2. Подано інформацію про робочу поїздку Президента України Петра Порошенка до міста Здолбунів та Здолбунівського району на Рівненщині. Під

час поїздки Президент зустрівся з мешканцями та наголосив, що мова є тим важливим фактором, який об'єднує українське суспільство.

13. Романчук О. "Геть москворєчіє! Геть суржик!". Мовний хаос запускає руйнування держави / Олег Романчук // Країна. - 2019. - № 5. — 27-29. Проаналізовано складність мовної ситуації в Україні. Текст: https://gazeta.ua/articles/opinions-journal/_movnij-haos-zapuskaye-rujnuvannya-derzhavi/883989

14. Соколова С. Мовна ситуація в школах України / Світлана Соколова, Оксана Данилевська // Укр. мова. — 2018. — № 3. — С. 3-27. Охарактеризовано специфіку реального використання української та інших мов у середніх школах різних регіонів України і різних типів населених пунктів на підставі даних загальноукраїнського опитування у порівнянні з офіційними статистичними даними щодо кількості шкіл і класів з українською та іншими мовами навчання. Простежено динаміку використання мов та ставлення населення до заходів мовної політики у системі шкільної освіти за останні 10 років. Ці дані доповнено матеріалами цільового опитування працівників освіти в окремих областях.

15. Стріха М. Українськомовна опера. Чи можливе повернення? / Максим Стріха // Дзеркало тижня. — 2019. — 9 – 15 лют. (№ 5). — С. 14. Йдеться про поступове зникнення опери "Севільський цирульник" в українському перекладі Максима Рильського з київських сцен. Наголошено, що цю оперу поновлюватимуть, але вже італійською. Таким чином, повністю виконано обіцянку, яку один з очільників театру дав в "інавгураційному" інтерв'ю газеті "Факти" маже 20 років тому: українських перекладів у класичних операх світового репертуару на київській сцені більше не буде. Спростовано економічну вигідність виконання опери мовою оригіналу і доведено важливість її перекладу українською мовою. Текст: <https://dt.ua/ART/ukrayinskomovna-opera-chi-mozhlive-povernennya-302159.html>

16. Тішкова М. Ще одна слідча комісія / Марина Тішкова // Сільські вісті. — 2019. — 5 берез. (№ 18). — С. 1. Подано інформацію про законотворчу

діяльність Верховної Ради України протягом пленарного дня у четвер 28 лютого. Зазначено, що для розгляду було заплановано блок законопроектів щодо національної безпеки і оборони та у другому читанні — проект закону "Про забезпечення функціонування української мови як державної", до якого надійшло дві з половиною тисячі поправок. Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19665/index.php?n=41597>

17. **Яремійчук Р. Про мову, нашу українську мову ...** (з уст не філолога, а технаря) / Роман Яремійчук // Слово Просвіти. — 2019. — 3 - 9 січ. (№ 1). — С. 2. Викладено роздуми щодо причин повільного впровадження української мови як єдиної державної у всі сфери життя, зокрема в галузі науки і техніки. Текст: <http://slovoprosvity.org/2019/01/04/pro-movu-nashu-ukrajinsku-movu-z-ust-ne-filoloha-a-tehnarya/>

18. **Яремійчук Р. Погляд не філолога, а технаря** / Роман Яремійчук // День. — 2019. — 8-9 лют. (№ 23/24). — С. 13. Висвітлено інформацію про те, як в Україні знищувалася українська мова. Звернуто увагу на те, що підручники та викладання предметів у вищих навчальних закладах були російською мовою, що вже само собою применивало статус української мови як державної. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/poshta-dnya/poglyad-ne-filologa-tehnarya>

Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади

Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

Відповідальний за випуск: Зайченко Н.Я.

12.03.2019